

«Logopediyaning nazariy-uslubiy asoslari» fanidan o'quv intizomi

***Logopediya maxsus pedagogik fan
sifatida:***

***Mavzu: logopediyaning ob'ekti, maqsad,
vazifalar va strukturasi***

**Muallif: Sapogova Olga Leonidovna,
logopediya kafedrasida katta o'qituvchisi
O'zbekiston Respublikasi oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligi**

Logopediya – bu:

Понятийно-терминологический словарь логопеда / Под ред. В.И. Селиверстова. – М: ВЛАДОС, 1997. – 400 с.

Logopediya bu – nutq buzilishlari haqidagi maxsus ta'lim va tarbiya vositasida nutq buzilishlarini o'rganish, tuzatish va oldini olish haqidagi pedagogik fanidir. L

Основы теории и практики логопедии / под ред. Р. Е. Левиной. – М. : Альянс, 2013. – 368 с.

Logopediya – logopediya nutq faoliyati buzilishining sabablari, mexanizmlari, alomatlari, oqimiari tarkibini o'rganadi. Shuning uchun uni maxsus pedagogika sirasiga qo'shadilar.

Логопедия: Учебник для студентов дефектологических факультетов педагогических высших учебных заведений / Под ред. Л. С. Волковой, С. Н. Шаховской. – 3-е изд., перераб. и доп. – М. : ВЛАДОС, 2003. – 680 с.

Logopediya – bu nutqning buzilishi, ularni oldini olish usullari, maxsus ta'lim va tarbiya vositalarini aniqlash va yo'q qilish bo'yicha maxsus fan.

«Nutq terapiyasi» tushunchasini aniqlash

<p><i>Понятийно-терминологический словарь логопеда / Под ред. В.И. Селиверстова. – М: ВЛАДОС, 1997. – 400 с.</i></p>	<p>Nutqda nuqsoni bo'lgan odamlarni o'rganuvchi va ular bilan tuzatish-pedagogik ish usullarini ishlab chiqadigan fan.</p>
<p><i>Основы теории и практики логопедии / под ред. Р. Е. Левиной. – М. : Альянс, 2013. – 368 с.</i></p>	<p>Nutq rivojlanishidagi buzilishlar, ularni maxsus ta'lim va tarbiya yordamida bartaraf etish va oldini olish to'g'risidagi pedagogika fani.</p>
<p><i>Логопедия: Учебник для студентов дефектологических факультетов педагогических высших учебных заведений / Под ред. Л. С. Волковой, С. Н. Шаховской. – 3-е изд., перераб. и доп. – М. : ВЛАДОС, 2003. – 680 с.</i></p>	<p>Nutq buzilishlari, ularni oldini olish, aniqlash va maxsus ta'lim va tarbiya yordamida bartaraf etish usullari haqidagi maxsus fan.</p>

Logopediya, ob'ekti va mavzusi fan sifatida

Logopediya fanining maqsadi	Logopediyaning asosiy maqsadi nutqida nuqsoni bor shaxslarni o'qitish, tarbiyalash va qayta tarbiyalashning ilmiy asoslangan tizimini ishlab chiqish, shuningdek, nutq nuqsonining oldini olishdan iboratdir.
Logopediya ob'ekti	Nutq buzilishlarini oldini olish, aniqlash va bartaraf etishning pedagogik jarayoni.
Logopediya mavzusi	Nutqning buzilishi, ularni oldini olish, aniqlash va yo'q qilish usullari.

Logopediya vazifalari:

- Nutq buzilishining turli shakllarida nutq faoliyatining ontogenezini o'rganish.
- Nutq buzilishlarining keng tarqalganligi, alomatlari va darajalarini aniqlash.
- Nutqiy faoliyati buzilgan bolalarning o'z-o'zidan va biror maqsadga qaratilgan rivojlanish dinamikasini, shuningdek, nutqiy zaiflikni ularning shaxs sifatida yetishuviga, ruhiy rivojlanishiga, turli ko'rinishdagi faoliyatlarini nam oyon qilishga, o'zlarini tutishlariga ta'sirini aniqlash.
- Rivojlanishida turli xil farqlar bo'lgan bolalarda (eshitish, ko'rish, fikrlash qobiliyatining hamda tayanch harakat apparatining buzilishi hollarida) nutqning shakllanishi va nutq buzilishlari xususiyatini o'rganish.
- Nutq buzilishining kelib chiqish sabablari, mexanizmlari, tuzilishi va alomatlarini aniqlash.
- Nutq buzilishlarining pedagogik tashxisi, metodlarini ishlab chiqish.
- Nutq buzilishlarini tartibga solish.
- Nutq buzilishini bartaraf etish tamoyillari, differensiyalashgan metodlari va vositalarini ishlab chiqish.
- Nutq buzilishining oidini olish metodlarini takomillashtirish.
- Logopedik yordamni tashkil etish masalalarini ishlab chiqish.

Muammolarni hal qilish uchun quyidagilar zarur:

- Fanlararo aloqalardan foydalanish va nutq hamda undagi nuqsonlarni o'rganuvchi ko'plab mutaxassislar (psixologlar, neyropsixologlar, neyrofiziologlar, tilshunoslar, pedagoglar, turli ixtisosdagi shifokorlar va boshqa kishilar)ni hamkorlikda ish olib borishga jalb etish;
- Nazariya sohasidagi yangiliklarni amaliyotga tezroq tatbiq etish uchun fan va amaliyot o'rtasidagi aloqalarni, nazariy va amaliy muassasalar orasidagi hamkorlikni ta'minlash;
- Nutqning buzilishini o'z vaqtida aniqlash va bartaraf etish tamoyillarini amalga oshirish;
- Nutq buzilishining oldini olish uchun aholi o'rtasida logopedik bilimlar targ'ibotini olib borish.

Zamonaviy nutq terapiyasining tuzilishi:

Yosh bolalarning nutq terapiyasi	3-x yilgacha bo'lgan bolalarda boshlang'ich nutq namoyonlarining deviant rivojlanishini o'rganish, oldini olish va tuzatishga qaratilgan.
Maktabgacha logopediya	maktabgacha yoshdagi bolalarda nutq buzilishlarini o'rganish, bartaraf etish va oldini olish bilan bog'liq.
Maktab logopediya	og'zaki va yozma nutqning buzilishi, shuningdek, maktab yoshidagi bolalarda ularning tizimli oqibatlarini aniqlash, bartaraf etish va oldini olishga qaratilgan.
Yoshlar va kattalar logopediya	kattalardagi nutq buzilishlarini o'rganish, tiklash va kompensatsiyaga qaratilgan.

Список литературы:

- Логопедия: Учебник для студентов дефектологических факультетов педагогических высших учебных заведений / Под ред. Л. С. Волковой, С. Н. Шаховской. – 3-е изд., перераб. и доп. – М. : ВЛАДОС, 2003. – 680 с.
- Логопедия. Теория и практика / под ред. Т. Б. Филичевой. – 2-е изд., испр. и доп. – М. : Эксмо, 2020. – 608 с.
- Корнев, А. Н. Основы логопатологии детского возраста: клинические и психологические аспекты / А. Н. Корнев. – СПб. : Речь, 2006. – 380 с.
- Словарь логопеда / сост.: Ю. Г. Гаубих, В. И. Селиверстов. – 2-е изд., испр. и доп. – М. : Владос, 2020. – 287 с.
- Смирнова, И. А. Логопедия : ил. справ. / И. А. Смирнова. – СПб. : КАРО, 2016. – 232 с.